Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 11. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го СІЧНЯ 1957. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 17, 1957. No. 11. VOL. LXIV.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ 76 МЛН. НА БОРОТЬБУ ПРОТИ ПОСУХИ

АЙЗЕНГАВЕР ЗАЯВИВ, ЩО ПРЕДЛОЖИТЬ ШИРШИЙ ПЛЯН ДЛЯ РОЗВ'ЯЗКИ ЦІЄЇ ПРОБЛЕМИ

Вічіта, Кензо. — Президент Айзенгавер закінчив свою триденну інспекцію районів, навіщених посухою, і заявив в Вічіті, що пропонуватиме 76,000,000 долярів на боротьбу проти цього стихійного нещастя та на негайну допомогу фармерам із стейтів Великої Рівнини. Президент сказав також, що пропонуватиме Конґресові довготерміновий плян, щоб можна було зменшувати наслідки посухи в тих районах, які періодично навіщає катастрофа посухи. „Ми прийдемо перед Конґрес із додатковою програмою в цій справі, — сказав Президент на пресовій конференції, — і я запевняю вас, що розв'яжемо цю проблему". Він виявив глибоку турботу з приводу вітрової ерозії, яка загрожує тим районам, і в своєму бюджетовому зверненні до Конґресу 17-го січня запропонує такі суми для допомоги фармерам. 1. Видати 25,000,000 долярів на додаткову допомогу фармерам і власникам тваринних фарм. 2. 25,000,000 долярів на те, щоб можна було втримати і надалі консервацію фарм. 3. Видати додатково 26,000,000 долярів на позички тим фармерам, які негайно їх потребують. Президент промовляв до групи 190 осіб, які разом із ним оглядали діткнені посухою райони. Він повідомив їх, що Товариство Західніх Залізничних Ліній добровільно погодилося перевозити по знижених цінах сіно та інші корми для худоби аж до 31-го березня цього року. Після конференції Президент негайно відлетів до Вашинґтону. З ним разом були на інспекції секретарі рільництва Езра Тефт Бенсон і внутрішніх справ Фред А. Сітон та підсекретар рільництва Тру Д. Морс. На площі зібралося коло 5,000 осіб, не зважаючи на холодну погоду, щоб привітати Президента. Між ними були і губернатор стейту Кензо Джордж Докінґ та конґресмен Едвард Г. Рісс. Президент закликав до ініціятиви місцеві самоуправи, бо треба спільних зусиль всіх чинників, щоб з успіхом можна було поборювати ті втрати, які спричиняє стихійна катастрофа посухи, якої, покищо, людина не може перемогти.

ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ В ДЖЕРЗІ СИТІ СТАЛО ПРИПАДКОВО ВСЕМІСЬКОЮ ІМПРЕЗОЮ

ПРОКЛЯМАЦІЯ БУЛА ПРОЧИТАНА І СХВАЛЕНА А АДВ. М. ВАҐНЕР ВИГОЛОСИВ ПРОМОВУ ПРО УКРАЇНСЬКУ БОРОТЬБУ ЗА ВОЛЮ ПЕРЕД ПОВНИМ ЗІБРАННЯМ МІСЬКОЇ УПРАВИ І ЧИСЛЕННОЇ ПУБЛИКИ

Джерзі Сиіі. — Проклямація Українського Дня посадником цього міста, що є осідком Головного Уряду Українського Народного Союзу та В-ва „Свобода", стала припадково загальноміською імпрезою на врочистому зібранні повної управи міста та чисельної публіки в Сиіі Гол минулого вівтірка, 15 січня. Підписання цісї проклямації було заранжоване повітовим податковим комішенером і відомим нашим громадянином адв. Марселем Ваґнером вже деякий час тому, а минулого вівтірка воно припадково зійшлось з резиґнацією дотеперішнього міського комішенера поліції Доналда Спенса та інсталяцією на цей пост новонайменованого комішенера Джова Міхальського, що є польського роду. З приводу цих змін у великій залі нарад в Сиіі Гол були зібрані всі міські, численні повітові та інші достойники, як і дуже численна публіка, що по береги виповнила не тільки залю нарад, але і вестибюль та коридори. Заля нарад була прикрашена прапорами та квітами. Після полагодження ряду міських справ та формальної резиґнації дотеперішнього комішенера, відбулася врочиста присяга та інсталяція його наступника. У хвилевій перерві між інсталяційними врочистостями та полагоджуванням дальших міських справ, секретар (клерк) міського управління несподівано взяв на порядок справу проклямації Українського Дня, викликаючи очолювану комішенером Марселем Ваґнером українську делеґацію, в склад якої, крім адв. Ваґнера, входили ще голова місцевого Відділу УК-Комітету п. А. Шаран, активний місцевий діяч П. Костик і ред. А. Драган. Текст проклямації, у якій пригадуються славні дати актів проголошення української державної Самостійности і Соборности 39 і 38 років тому, стверджується розбишацьке заперечення встановленої тими актами Української Держави комуно-імперіялістичною Москвою та, відкликаючись на невпинну і героїчну боротьбу українського народу за повне здобуття волі, проголошується день 22 січня ц. р. Українським Днем в місті і закликається всіх громадян відповідно його вшанувати, відчитав через голосники секретар міської управи. Посадник міста п. Бернард Беррі перший висловив свою згоду на цю проклямацію, а за ним всі чотири інші члени комісаричного управління потвердили свою згідливість відповідною урядовою фразою. Ударом молотка та словами: „нехай так буде рішено" посадник Беррі доверршив офіціяльного акту проклямації Українського Дня, після чого документ був підписаний посадником та всіма іншими членами управи.

Адв. Марсел Ваґнер

Речник української громади адв. Марсел Ваґнер, промовляючи до мікрофону, висловив в першу чергу подяку управі міста за її незвичайно уважливе відношення до української групи та до всіх тих великих історичних і культурних українських традицій, які ця група в цьому місті репрезентує. У короткій, заледве кількахвилинній промові, адв. Ваґнер схарактеризував вимовно історичні акти, що їх відзначено міською проклямацією, та невпинну і жертвенну боротьбу українського народу за ті високі ідеали, що їх ці акти репрезентують та які зокрема такі близькі американському народові. Висловом впевнености, що вістка про цю подію в джерзисітській Сиіі Гол дійде до українського народу на його рідній землі та скріпить його надію і рішучість у боротьбі за волю, справедливість і мир у світі, адв. Ваґнер, під гучні і довготривалі оплески всіх приявних, закінчив своє слово, запрошуючи рівночасно посадника та всіх інших членів міської управи, як і зібрану публіку до участи в імпрезі, яка з нагоди роковин проголошення української Самостійности і Соборности відбудеться тут в найближчу неділю 20 січня о год. 3-ій по полудні в залі школи Дікенсона при Нюарк і Палісейд евенях. На цій імпрезі головну промову виголосить один з найвидатніших сучасних американських промовців, бувший президент Фордгемського університету о. д-р Роберт І. Ґеннон, а в мистецькій частині програми візьме м. ін. участь чоловічий хор „Думка" з Ню Йорку. Посадник Беррі, підписуючи проклямацію про Український День, видав рівночасно екзекутивний розпорядок, щоб у тому дні з ратуші міста звисав синьо-жовтий український прапор поруч зоряного американського.

АЙЗЕНГАВЕР І МЕКМІЛЛЕН ОБМІНЯЛИСЬ СЕРДЕЧНИМИ ЛИСТАМИ

Лондон. — Президент Айзенгавер переслав новому англійському прем'єрові, Гаралдові Мекміллєнові сердечного листа з ґратуляціями з нагоди його призначення та бажаннями успіху на його становищі. Розмір, тон і зміст того листа переступає межі формальної, прийнятої в таких нагодах, ввічливости і тому має політичне значення, як знак готовости З'єдинених Держав до відновлення давніх сердечних взаємин з Англією, існуючих перед останньою англійсько - французькою виправою проти Єгипту. Президент Айзенгавер покликується в своєму листі на свої „найглибші почування", які, мовляв, „походять з нашої співпраці в Північній Африці і в пізніших роках. Для мене — писав Президент — та співпраця була так само мила, як вона була й успішна. Я певний, що ви на своєму новому становищі виявите ту саму передбачливість, рішучість і прихильне зрозуміння, що його виявляли в минулому. Щодо мене і народу З'єдинених Держав, то дозвольте мені побажати вам найбільшого успіху в несенні тієї великої відповідальности, яка впала на вас, як на прем'єра". Президент Айзенгавер затитулував свого листа „Дорогий Геролде", а Мекміллен відповів листом, що його затитулував „Мій дорогий приятелю". У своєму листі новий англійський прем'єр сказав буквально: „Ви знаєте, яку велику вагу прикладаю до приязни між народами Британії і З'єдинених Держав, не в останній мірі — з уваги на мої особисті зв'язки з вашою країною". Мекміллен натякнув тут на американське походження своєї матері. Державний секретаріят оприлюднив обмін тими листами з виразною ціллю — кажеться в коментарях американської преси — щоб опрокинути твердження англійської соціялістичної опозиції, що Мекміллен, який підтримував Ідена в його виправі проти Єгипту, буде для Вашинґтону так само несприйнятливий, як Іден.

ЄГИПЕТ ЗАХОПИВ ВСІ АНГЛІЙСЬКІ І ФРАНЦУЗЬКІ БАНКИ

Каїро. — Єгипетський уряд окремим декретом проголосив „єгиптизацію" твіх англійських і французьких банків та асекураційних компаній на своїй території. Всі інші чужоземні банки й асекураційні компанії мають приготовитись до того, що за 5 років будуть також „єгиптизовані". Ця „єгиптизація" — коментують часописи — не є тотожня з націоналізацією — себто удержавленням, бо приватні акціонери (уділовці) збережуть свої акції у компаніях, однак всі вони мусять бути єгиптянами за народженням і громадянством. Чужинецький капітал у тих фінансових установах підпадає під контролю єгипетської держави, зиски тих установ мусять бути здебільша інвестовані в Єгипті, а для вивозу зисків за кордон визначено точну межу. За іншим одночасно проголошеним декретом всі аґенти й репрезентанти чужинецьких підприємств в Єгипті мусять бути єгиптянами. Тільки у винняткових випадках міністерство фінансів може дозволити на чужинецького репрезентанта такого підприємства з чужим капіталом — на протяг найближчих 5 років. Маєток трьох англійських і шістьох французьких банків передано під контролю спеціяльно створеної нової державної установи під назвою Економічної Організації. З хвилиною англійсько-французької атаки на Єгипет єгипетський уряд наклав „секвестр" на все англійське і французьке майно. Тепер той „секвестр" знято, але водночас передано під управління згаданої єгипетської державної установи. В коментарях до того декрету не говориться про інший приватний маєток англійців і французів в Єгипті, проте згадується, що Єгипет обраховує вартість всього англо-французького майна на пів більйона долярів і що єгипетський уряд мабуть дивитиметься на нього, як на частину „компенсацію" за шкоди, нанесені Єгиптові в останніх воєнних діях. Американські часописи негайно зазначили, що цей новий єгипетський декрет остаточно відстрашить весь закордонний капітал від будь-яких інвестицій на території Єгипту та вважають, що висловлена тим єгипетським декретом надія, наче б цей декрет „підбадьорить" закордонних підприємців до господарської співпраці з Єгиптом, матиме акуратно протилежний наслідок.

Доллес передбачує конечність збройної акції ЗДА на Середньому Сході

Вашингтон. — Державний секретар Джан Фостер Доллес, продовжуючи свої зізнання на об'єднаній сесії сенатських комісій для закордонних справ і для справ збройних сил, висловив переконання, що американські війська мусітимуть вже незабаром битися на Середньому Сході, якщо Конґрес не ухвалить відповідних уповноважень Президентові повести всі потрібні заходи для охорони цих областей перед аґресією. Ухвалення таких уповноважень зменшить у великій мірі загрозу комуністичної аґресії, бо Совєти не будуть ризикувати збройним наступом, коли знатимуть, що це викличе негайну збройну акцію З'єдинених Держав Америки. З другого боку прийняття середньо-східнього пляну през. Айзенгавера зменшить можливість збройної американської інтервенції на Середньому Сході. З дотеперішньої реакції членів сенатських комісій можна висновувати, що Сенат погодиться дати Президентові бажані уповноваження, але обмежить Президента в розділюванні запропонованої ним фінансової допомоги для країн Середнього Сходу. Проти економічної допомоги для Середнього Сходу висловлюються теж деякі республіканські сенатори, між ними і сен. Новленд.

Польща зреклася амбіцій — вести самостійну закордонну політику

Варшава. — У висліді 5-денних нарад між польськими комуністичними головачами й комуно-китайським прем'єром та міністром закордонних справ Чу Ен-ласм прийшло — запевняють варшавські закордонні обсерватори — до такої угоди, що Польща не матиме амбіції „активізувати" себе в ділянці закордонної політики залишаючи ту ділянку виключно совєтському проводові, зате настоюватиме на зберіганні в практиці принципу „добрих взаємин між соціялістичними країнами на базі свободи і рівности". Комуно-польський прем'єр Циранкевіч критикував таку „коекзистенцію", як співіснування" в одному ставі великих риб із малими щоб великі могли ковтати малі, аж надто прозорий натяк на „ковтання" Москвою Польщі. Чу Ен-лай буцім то запевнив польських комуністів, що Китай підтримуватиме польську „незалежність" і „демократизацію" зате переконав їх щоб вони не наслідували Юґославії Тіта в ділянці закордонної політики. Мовляв сама географія Польщі забороняє їй бути „невтральною" по зразку Юґославії та примушує спиратися на якнайтіснішу „приязнь і союз" з Совєтами. Чу Ен-лай мав назвати теперішню ролю, що її грає Юґославія в міжнародному світі, як небезпеку для комуністичного світу.

Єгипет старається про допомогу від Америки

Вашингтон. — Єгипетський амбасадор у ЗДА Ахмед Гуссейн відвідав державний секретаріят і відбув 45-хвилинну розмову з заступником державного секретаря і референтом справ Близького Сходу, Південної Азії і Африки Вільямом Равнтрі та американським амбасадором Раймондом Гейром, який саме прибув із Каїро на наради до Вашинґтону. Хоч Єгипетський амбасадор, вийшовши з державного департаменту, відмовився сказати щось про зміст відбутої наради, проте американські часописи твердять, що він жалувався, що З'єдинені Держави пішли на руку англо-французькій господарській репресійній політиці у відношенні до Єгипту, зате не хочуть допомогти єгипетській економіці. Конкретно, [illegible]етський амбасадор мав [illegible] щоб звільнено від замороження в американських банках єгипетські конта й вартісні папери, що їх вартість обраховується на 40 до 80 мільйонів долярів, при чому теж заторкнено справу достав до Єгипту харчів з американських харчових резерв. Єгипетському амбасадорові мали сказати, що справа економічної допомоги Єгиптові вміщається в новий плян середньо-східньої політики президента Айзенгавера, а взагалі — всяка допомога Америки Єгиптові залежить від того, чи і наскільки Єгипет співпрацюватиме при конструктивному розв'язуванні теперішніх наболілих середньо - східніх проблем.

ЗДА вигнали совєтського дипломата майора Крилова

Вашинґтон. — Державний департамент 15-го січня повідомив, що домагається, щоб асистент совєтського військового аташе майор Юрій П. Крилов негайно залишив ЗДА тому, що він „невідповідним способом закуповував в цій країні електронічне приладдя та хотів купити „секретні військові інформації". Державний департамент вислав ноту до совєтської амбасади, в якій заявив, що вважає Крилова „небажаною особою" (персона нонґрата) в цій країні і домагається „негайного його виїзду". Крилов при допомозі американських посередників купував тут таке електронічне приладдя, якого не вільно вивозити закордон. Крім того він старався за гроші дістати таємні військові інформації, а це належить до такої діяльности, якої не можна погодити з діяльністю дипломата. Пресовий урядовець державного департаменту відмовився виявити тих американців, які допомагали майорові Крилову.

Комуністи промовчують заворушення в Болгарії

Відень. — Від кількох тижнів раз-у-раз появляються глухі вістки про неспокій в Болгарії. Проте трудно перевірити їх, бо з усіх сателітних країн мабуть найгрубшою залізною завісою замкнена тепер Болгарія, із дуже обмеженою свободою рухів для дипломатів і закордонних кореспондентів у Софії та з суворою пресовою цензурою, яка промовчує всі відомості неприємні для комуністичної влади. За останніми вістками, численні дезертири з совєтської армії з'єдналися із партизанами з-поміж невдоволених комуністичним режимом селян. Говориться конкретно про те, що на яких 60 миль на південь від Софії прийшло до більшої сутички між дезертирами й партизанами з одного боку та відділами болгарської комуністичної поліції з другого. З комуно-болгарської провінційної газети з Дімітроґраду в південно-східній частині Болгарії виходить, що в Болгарії є „вороги народу, які прислуховуються до західніх радіоавдицій і ведуть нашіптувану ворожу пропаґанду проти уряду селян і робітників". У віденських часописах появились теж вістки про рухи совєтських військ з Румунії в сторону Болгарії і про спробу масової втечі болгарських студентів з комуністичного конц. табору недалеко болгарсько - румунського кордону, при чому сторожа мала стріляти до втікачів, так, що тільки трьом повелося втекти.

Пірсон підтримує політику ЗДА в справі Середнього Сходу

Оттава, Канада. — Канадійський міністер закордонних справ Лестер Б. Пірсон заявив в Палаті Громад, що канадійський уряд підтримує політичні пропозиції в справі Середнього Сходу президента Айзенгавера. Пірсон сказав, що пропозиція Айзенгавера свідчить про те, що ЗДА заявляють СССР, щоб не важився пхатися в район держав Середнього Сходу, хоч там зменшилися впливи Англії і Франції. Пірсон заявив в Парляменті, що канадійський уряд ще більш вітав би такий стан, коли б ЗДА, Велика Британія і Франція однозгідно діяли в районі Середнього Сходу. В важливих справах війни і миру, казав Пірсон, неможливо уявити собі якісь розходження між Канадою і ЗДА, хоч в деяких менших проблемах можуть заіснувати різниці поглядів між союзниками.

В АМЕРИЦІ

● **Ріта Ван Віс** із Бронксу, Н. И., внесла скаргу до суду проти президента Айзенгавера як команданта збройних сил ЗДА за те, що він „залишив" її сина капраля Роналда Ван Віса в Кореї. Її син пропав безвісти, але мати вірить, що він затриманий комуністами. Окружний суддя в Вашинґтоні Метью Мек-Ґір відмовився розглядати цю справу.

● **Мешканці Тексасу** горді з того, що в цьому стейті народився президент Айзенгавер. Губернатор Тексасу Аллен Шіверс під час візити Айзенгавера передав Президентові метрику його народження, підписану комісаром здоров'я, „щоб не було жадного сумніву в цій справі."

● **Республіканський сенатор** Гомер Е. Кейпгарт з Індіяни вніс до Сенату законопроєкт про видання поштової марки в пошану покійного сенатора Роберта А. Тефта.

● **Деякі конґресмени**, приєднавшись до журналістів, протестують проти того, що на недільну присягу Президента не будуть допущені журналісти та представники радіо й телевізії.

● **Крайове Виховне Товариство**, відзначаючи 100-річчя поступу в вихованні, пригадує з цієї нагоди, що 110 років тому в Північній Каролайні застосовувано в школах такі кари: за бійку в клясі — 4 різки, за лаження по дереві — за кожну стопу одна різка, за роблення збитків — 7 різок.

● **Демократичний сенатор** із Ровд Айленду Теодор Френсіс Ґрін має 89 років і 3 місяці, але він не є ще найстаршим членом Конґресу, бо конґресмен Ісаак Шервуд з Огайо мав 89 років, 7 місяців і 18 днів, коли залишив Конґрес в 1925 році, а конґресмен Чарлз М. Стедман із Північної Каролайни помер, проживши 89 років, 7-ох місяців і 25 днів.

● **В столиці стейту Огайо**, Колумбус, склав присягу перший республіканський губернатор Вільям О'Нейл, який зайняв це становище після Френка Лавші. В морозну погоду 5,000 осіб були присутні на цій церемонії.

● **Митні урядовці в Бостоні** продають на ліцитації діяманти, які сконфісковано ще в 1954 р. у нюйорського купця, що привіз їх без зголошення в митному уряді.

● **У Форт Едварді**, Н. И., відзначила 93-ті народини римо-католицька сестра з чину Йосифіток, яка перебуває в цьому чині вже 72 роки.

ПОСАДНИК ШИКАҐО ПРОГОЛОШУЄ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ ЗА ВОЛЮ

Шикаґо. — У зв'язку зі святом 22 січня, що його улаштовують організації Українського Конґресового Комітету в Шикаґо в найближчу неділю, дня 20-го січня ц. р. в авдиторії нової школи парафії св. о. Миколая о год. 2:30 по полудні, посадник міста Шикаґо проголосив день 20 січня „Українським Днем". У цій проклямації мейор Дейлі підкреслює, що „хоч російські комуністи зайняли насильно перед сорок роками Україну і повалили її вільний демократичний уряд, український народ далі дорожить своїми свободолюбними ідеями і продовжує всіма засобами, активно і пасивно, свою боротьбу за свободу".

Комітет свята, що його очолює відомий діяч і голова Відділів УККА д-р Мирослав Сімнович, підготовив для урочистого відзначення 22-го січня відповідну програму, в якій беруть участь, як промовці, визначні американські політичні діячі з Вашинґтону і Шикаґо та представники поодиноких національних груп. Крім того, є підготована високомистецька програма, у якій м. ін. вперше виступить у ЗДА відомий співак-соліст Орест Руснак із Мюнхену (тепер у Канаді).

● **36-річний письменник** Джан Говард Ґріффін із Менсфілду, Тексас, який 10 років тому втратив зір, тепер знову прозрів і вперше побачив свою дружину та своїх дітей. Його зір ушкоджений був внаслідок вибуху бомби під час війни, а в 1946 р. він зовсім осліп.

Польські комуністи домагаються Львова і Вильна для Польщі

Бонн. — Польський комуністичний журнал „Контрасти", орган молодих інтелектуалів у Варшаві, виступив із домаганням ревізії кордонів між Польщею і Совєтським Союзом. Виступ цей викликав широкий відгомін у Західній Німеччині, передусім огляду на те, що це перша спроба теоретичного обоснування конечности ревізії післявоєнних кордонів Польщі і на Сході і на Заході. „Контрасти", виступаючи за звортом для Польщі втрачених на Сході в користь Совєтського Союзу теренів, пропонують, як рекомпенсату за ці терени повернення Німеччині частини т. зв. „Зєм одзисканих" на Заході. Зокрема згаданий часопис закликає Совєтський Союз зрезиґнувати з Вильна (тепер Вільніюс, приналежний до Литовської ССР) і Львова — столиці Західньої України. Своє домагання „Контрасти" хочуть здійснити не шляхом насильної ревіндикації, але з допомогою дружніх переговорів з безпосередніми сусідами Польщі з українцями і литовцями. Домагання „Контрастів" висловлені дуже загально й із їх формульовання виходило б, що українці і литовці повинні виступити одностайно разом з поляками проти Совєтського Союзу в справі... віддання Львова і Вильна Польщі.

● **Еспанські духовники** передали консулові з Монако пляшку свяченої води з старовинної церкви св. Степана у Валенсії, де понад 600 років тому охрещено еспанського святого Вінкентія Феррера. Коли минулого року князь Райніє III і його дружина, кол. американська фільмова зірка Ґрейс Келлі, їздили до Еспанії, Ґрейс була захоплена тією церковцею. Вона сподівається під кінець цього місяця дитини, яку мають охрестити цією свяченою водою.

У СВІТІ

● **Папа Пій XII** у промові через Ватиканську радіовисильню поручив молитися за нерозривність подружжя. Папа виступив в обороні „пошани в цілому світі для нерозривности подружжя, як найкращої забезпеки християнської родини".

● **Енюрин Бівен**, лідер лівого крила англійської партії Праці і головний речник цієї партії в справах закордонної політики, критикує плян през. Айзенгавера щодо нової політики на Середньому Сході, фактично підтримуючи в цьому совєтську лінію. Бівен журиться, що, згідно з „доктриною Айзенгавера", Президент ЗДА рішатиме про вжиття збройної сили, а щойно потім Рада Безпеки ОН має затверджувати його акцію. Бівен волів би, щоб цю справу спершу вирішувала Рада Безпеки, себто у практиці, щоб кожний спротив комуністам на Середньому Сході Совєти могли спаралізувати своїм „вето".

● **У Відні** появився перший том запляннованого тритомового видання творів кардинала Мінсенті, який від часу мадярської революції перебуває в американському посольстві в Будапешті. Перший том вийшов під назвою „Кардинал Мінсенті перестерігає" і охоплює його промови, пастирські листи та переговори між Католицькою Церквою на Мадярщині і комуністичним урядом в роках 1945-46.

● **Західньо - німецькі військові „джипи"**, малі особові авта, затруюють вояків спаленими газами — ствердив на сторінках німецьких газет один експерт. Він вимагає, щоб для німецьких військових авт видавали кращого ґатунку газоліну, бо, мовляв, дешева газоліна шкодить здоров'ю вояків нової західньо - німецької армії.

● **Маршал Фрідріх Павлюс**, колишній невдалий командант німецької армії під Сталінградом, який потім організував в Совєтах німецьку „визвольну армію", — лежить смертельно хворий у своєму домі в Дрездені у Східній Німеччині — повідомляє німецька преса. Маршал Павлюс вернувся до Німеччини в 1953 році.

● **З Мадярщини** втекла до Австрії ціла кляса школярів у віці 10—12 років, зі страху перед учителем - комуністом, який погрожував, що всіх їх покарає за те, що не хотіли доносити на власних батьків. На просьбу батьків австрійська влада завернула цих неповнолітніх „політичних емігрантів" назад на Мадярщину.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3. 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПРАВА ДОВІР'Я

Справа довір'я — це чи не найосновніший фактор у демократичній системі. Ця бо система базується на довір'ї народу до вибраних ним провідників і в першу чергу на довір'ї народу до себе самого, на вірі народу у свою власну мудрість, на переконанні, що голос народу це справді голос Бога. Довір'я до народу — це справа самозрозуміла, хоч в історії вже бувало багато таких мудрагелів, що вважали нарід за „темну масу", за дураків, яким можна тільки наказувати і які можуть тільки виконувати волю поодиноких тиранів чи „колективного керівництва". Але ж та сама історія дає найбільш переконливі приклади, що тільки нарід є наймудрішим володарем і що обрані народом провідники повинні виконувати волю народу, а не навпаки. Це й є проблемою довір'я народу до провідників і провідників до народу. За це довір'я відбувається постійне змагання в демократичних системах і від цього довір'я залежить розвиток і доля країн і народів.

В останньому проблема довір'я в уряді країни виступила дуже яскраво в тих урядових змінах, що наступили в Англії. Конкретно маємо на думці уступлення прем'єра Ідена та найменування на цей найважливіший пост в країні Мекміллена, як і створений Мекмілленом новий уряд. Ніде бо правди діти, що після нефортунної акції уряду Ідена відносно Єгипту справа довір'я в Англії була дуже поважно захитана. На це склалося багато причин, зокрема спосіб, в який ця акція була переведена. Теперішні зміни в англійському уряді це яскраво доказують.

Новий прем'єр Мекміллен не належав до тих, що засуджували англійську акцію в Єгипті саму по собі. Навпаки, він її підтримував, щонайменше початково. За ту акцію був співвідповідальний також секретар закордонних справ Ллойд, який залишився на своєму пості і в новому уряді Мекміллена. Що більше, Мекміллен, який бодай мовчанкою апробував акцію в Єгипті, переміг у змаганні за прем'єрство противника тієї акції Батлера, який був проти акції в Єгипті, а діставши мандат на створення нового уряду, Мекміллен ще в додатку „сконсолідував" свого суперника в той спосіб, що дав йому найважливіше після прем'єра місце в уряді.

Тому то американська преса цілком правильно коментує всі ці події, як змагання до відбудови і привернення довір'я в Англії і до Англії. Це найважливіше, чого Англія потребує, щоб грати свою провідну ролю в міжнародній політиці. І коли прем'єр Мекміллен помітно досягнув цю мету внутрі країни, то ще помітніше він досягнув її на міжнародному форумі.

Як виглядає ця справа в Англії і поза нею? Внутрішню англійську ситуацію в цьому відношенні характеризує вже саме призначення Мекміллена на прем'єра та згадана вже переведена ним реорганізація уряду. Це потверджує висловлене вже припущення, що акція Ідена в Єгипті сама по собі не захитала довір'я народу, бо інакше Мекміллен не був би сьогодні прем'єром, Ллойд не був би секретарем закордонних справ, а Батлер навряд чи прийняв би один з найважливіших постів в новому уряді. Отже, довір'я було захитане до Ідена та його уряду тільки способом переведення тієї акції, конкретно — переведенням її без попереднього порозуміння з усіми своїми союзниками, зокрема з Америкою. Правду сказавши, навіть не-політикові важко було повірити, що Англія могла поважитись на виправу проти Єгипту без попереднього бодай поінформування Америки. Багато звичайних людей, не зважаючи на повідомлення, в яких говорилось, що уряд Ідена і Франція повели цю акцію цілком на власну руку, прямо не хотіли вірити, що це могло так бути на ділі.

Виявляється, що так було, і за це, правдоподібно, Іден заплатив своїм прем'єрством. Іншими словами можна б сказати, що причиною реорганізації англійського уряду була не виправа проти Єгипту, а підірвання довір'я в Англії і до Англії, спричинене способом поведення тієї виправи.

Із загальної американської реакції на зміну уряду в Англії та перебрання влади прем'єром Мекмілленом можна вносити, що це ліквідує, або є на найкращій дорозі до ліквідації цієї проблеми підірваного довір'я, як всередині Англії, так і на міжнародному форумі. Мекміллен уже в перших днях свого прем'єрства і навіть вже дібраним ним складом нового уряду сконсолідував Консервативну партію, що є при владі, і поважно скріпив довір'я англійського народу до свого проводу. На міжнародному форумі, зокрема, коли мова про англо-американські відносини, навряд чи проблему взаємного довір'я між цими двома великими союзниками можна було в існуючій ситуації наладнати краще, ніж її ладнає особа Мекміллена на пості прем'єра. А це в теперішній міжнародній ситуації чи не найголовніше.

АМЕРИКАНСЬКА РІШУЧІСТЬ ПРОТИ СОВЄТСЬКОЇ ЗАГРОЗИ

Підписання у 1945 році Потсдамського договору тодішнім демократичним президентом З'єдинених Держав, як і участь республіканського президента в конференції „на вершинах" у Женеві в 1955 році — були виявом хиткости американської закордонної політики, яка тими актами доказувала свою готовість до „співіснування". Протягом двох місяців можна зауважувати рішучий відворот від тієї політики, відворот у таких ясних і недвозначних формах, яких не бувало від днів найзапеклішої „холодної війни".

Передусім, З'єдинені Держави поспішили затерти враження від спільного з Совєтами голосування в Об'єднаних Націях у справі англо-французького походу проти Єгипту, — гострими протисовєтськими резолюціями на тому самому терені ОН у справі Мадярщини. Безпосередньо після того почалися наради Президента з конґресовими лідерами із з'ясуванням грізного стану на Середньому Сході у зв'язку з совєтською інфільтрацією, а зараз потім — Президент зголосив особисто на спільній сесії Конґресу проєкт своєї нової політики на Середньому Сході. Над зголошеною урядовою резолюцією відбувається в конґресових комісіях переслухання. У тих переслуханнях державний секретар Доллес ствердив, що Президент рішений вважати за совєтську збройну аґресію також всяку акцію „добровільців", організованих, озброюваних та надсиланих Москвою чи Пейпінґом на Середній Схід для тамошньої диверсії і для здобування середньо-східніх країн для міжнародного комунізму. Голова шефів об'єднаних штабів ЗДА, адмірал Радфорд, пояснював конґресменам і сенаторам на мапі Середнього Сходу, де саме знаходяться невральгічні пункти з погляду військової стратегії, і як треба протиставитись одвертому чи підривному наступові большевиків. Зізнання колишнього державного секретаря за часів Трумана, Діна Ачесона, зробили враження партійницької критики на адресу теперішньої Адміністрації, хоч й Ачесон не легковажив комуністичної небезпеки на Середньому Сході. Несподівано заперечив погляди Ачесона сам кол. президент Труман, заявивши, що коли б був він тепер членом американського Сенату, то голосував би за „доктрину Айзенгавера".

Поруч з цими виступами на американському терені, які знову з'ясували нації всю загрозу, що існує безперервно від російсько-совєтського імперіялізму, американський уряд проводить паралельно закордонну політику по тій самій лінії. Криза уряду в Англії і прихід до влади нового прем'єра, давнього приятеля і співробітника президента Айзенгавера з часу останньої світової війни, облегшить — читали ми відразу в коментарях американської преси — повну злагоду між Англією і Америкою. Восени цього року має прибути до Вашинґтону з офіційними відвідинами королева Єлисавета II. Очевидно, до того часу мусить витворитися в обох країнах атмосфера такої взаємної сердечности, що церемонії, зв'язані з тими відвідинами, стануть направду маніфестацією тривкої політичної приязни, що її не всилі закаламутити епізодичні розбіжності. Щоб з'ясувати середньо-східнім країнам, що нова американська політика має на увазі дійсно тільки їхнє добро, і що „колоніялізм" доктрини Айзенгавера проявляється в домаганні до Конґресу призначити 400,000.000 долярів для економічного підтримування середньо-східніх країн, — запрошено до Вашинґтону короля Савді Арабії Савда, відомого із свого антисовєтського становища. В добро американській дипломатії треба записати заяви йорданського короля Гуссейна і ливанського міністра закордонних справ Маліка, що солідаризувались з „доктриною Айзенгавера" і завдали поважного удару совєтській пропаґанді.

Ясно, що Москва заскочена успішним політичним протинаступом Вашинґтону, підвищила тон своєї протиамериканської пропаґанди. Офіційний комунікат ТАСС'у, який покликається на „авторитетні совєтські кола", погрожує, що нова американська політика на Середньому Сході „може привести до небезпечних наслідків, що за них відповідальність впаде цілком на уряд З'єдинених Держав". Совєтська метода шантажу, до якої вдаються в Кремлі, щоб не допустити до ухвалення немилого для нього закону чи договору, відома найкраще з історії пакту про Европейську Спільноту, та, після його провалу, з історії Паризьких протоколів: яких то штучок, яких то погроз вживали Совєти, щоб не допустити до включення Західньої Німеччини в оборонну спільноту Західнього світу. Автори згаданого офіційного совєтського комунікату, Хрущов у своїй промові в Ташкенті і всі інші совєтські вожді в своїх виступах не всилі видумати ніяких нових наклепів проти Америки. Вони повторюють давні оклепані фрази, у переконанні, що все ще мають податливий ґрунт в розпаленому безкритичному арабському націоналізмі. Отож, нова американська політика — за твердженням Москви — це намагання зайняти місце англійського й французького колоніялізму — американським колоніялізмом. Цей колоніялізм, мовляв, в першу чергу послуговується ізраїльським імперіялізмом і тому подвійно небезпечний для арабських народів.

Очевидно, що совєтські погрози ніколи не мали й не матимуть впливу на американську публічну опінію та американську державну політику. Навпаки, вони можуть тільки приспішити згоду Конґресу на „доктрину Айзенгавера", бо підкреслюють неможливість злагоди з московським центром світової загрози. Але й на самому Середньому Сході та серед невтральних країн теперішня совєтська пропаґанда мабуть знайде вже менш податливий ґрунт, аніж знаходила раніше. Неру поставив був на одну дошку англійську аґресію в Єгипті і совєтську на Мадярщині, а після розмов із президентом Айзенгавером не так легко повірить в „американський колоніялізм". Щоб знову скріпити свої впливи в Ню Делі, виїздить туди маршал Жуков. Проте, його пропаґандивна роля тепер куди трудніша, аніж була роля Хрущова й Вулґаніна, що з цілої Індії зробили були собі трибуну для протизахідніх виступів. А неспокій серед европейських сателітів в Европі, раптовий занепад впливів комуністичних партій в Італії та Франції і безперервна боротьба за владу в Кремлі, яка раз-у-раз породжує плітки про поворот до влади то „лівої" групи Маленкова, то „правої" Молотова — коштом Хрущова, послаблюють далі надірваний престиж Москви.

Усе в сумі створює похилу площу, якою тепер котяться шанси совєтського імперіялізму. Сильна, тверда і рішуча американська політика може в такому часі успішно протиставитись його дальшому походові і помалу ліквідувати совєтські здобичі, осягнені завдяки замалій американській чуйності. Треба признати кол. през. Трумановi слушність, що, коли б „доктрину Айзенгавера" проголошено було негайно після першої достави совєтської зброї Єгиптові — було б куди краще. Але й тепер не є запізно.

ПОЛЬЩА В АТМОСФЕРІ НЕПЕВНОСТИ

Після приходу Гомулки до влади, Москва, щоб не викликати внутрішньої кризи в Польщі, була примушена погодитися з фактичним станом і визнати не тільки провід Гомулки, але і його ревізіоністичні — з комуністичного погляду — тенденції. Це погодження закріплено навіть формальною деклярацією, проголошеною після совєтсько-польських переговорів, які відбулися в половині грудня м. р. у Москві і в яких взяли участь з польського боку Гомулка, Циранкевіч, Спихальський та інші. Визнала Гомулку Москва за його згоду на дальше перебування совєтських військ на території Польщі.

Для кожного, що хоч трохи ознайомлений з основними тенденціями московського комунізму, було ясно зараз же після польсько-совєтської зустрічі в Москві, що порозуміння, досягнене там, було тільки тимчасове. В ситуації, загостреній мадярською революцією, Москва була вимушена визнати Гомулку й апробувати без виразного спротиву ведену ним внутрішню політику, але ж це не означає, що вона погодилася толерувати її на довшу мету. Визнавши про око людське ревізіоністичний режим Гомулки, Москва водночас із цим почала наполегливу боротьбу з ним не тільки іззовні, але й зсередини на самому ж таки польському терені.

Повела Москва цю боротьбу з допомогою всіх можливих заходів і засобів. За зовнішні вияви цієї боротьби треба вважати гостру реакцію совєтської преси на критичні завваги і закиди польських комуністичних часописів і журналів, інспіровані Москвою гострі виступи сателітних пресових комуністичних органів проти польського „ревізіонізму" та наслідування Югославії і востаннє такі дипломатичні акції, як конференція держав совєтського бльоку, що відбулася без участи Польщі і Югославії в Будапешті, і виклик Гротеволя до Москви, де він „погодився" на перебування совєтських дивізій на території Східньої Німеччини. Коли брати до уваги всі ці пропаґандивні і дипломатичні заходи, то треба ствердити, що Москва повела супроти Польщі згідну з усіма засадами стратегії політику ізоляції й оточування.

Не меншу увагу звернула Москва і на внутрішній польський фронт. Різні повідомлення з Польщі доказують, що сталіністи, як називають у Польщі беззастережних поплентачів Москви, не здають своїх позицій, діючи на різних становищах і використовуючи внутрішні труднощі нового режиму. У випадку потреби вони не завагаються перед провокаціями, викликаючи конфлікти і зудари з робітництвом та молоддю і організуючи навіть протимосковські виступи. Останні вістки про антижидівські й антиукраїнські ексцеси в Польщі свідчать, що там створюється ситуація, яка дуже нагадує критичні тижні перед другою світовою війною, коли польська вулиця своїми виступами проти меншин почала загострювати й без того напружені міжнародні взаємини.

Наявних і безпосередніх причин для інтервенції Москва покищо не має. Але такі причини можуть виникнути кожної хвилини. Одною з них може бути справа колективної системи сільського господарства у Польщі, що після жовтневих заворушень і приходу Гомулки до влади перебуває гостру кризу і безупину дезорганізується. Вистачить згадати, що з 10.000 колективних господарств у Польщі діє тільки одна четвертина. Решта здеколективізувалися: селяни, забравши живий і рухомий машиновий інвентар, починають господарювати на своєму. Щоб задовольнити сільське населення, провід польської комуністичної партії і польський уряд вирішили йти на дальші поступки селянам, знижуючи податки і обов'язкові здачі сільсько-господарських продуктів державі і підвищуючи водночас ціни на них. Коли взяти до уваги, що подібний процес деколективізації сільського господарства на Мадярщині припинив — з доручення Москви — „робітничо-селянський" уряд Кадара своїм поворотом до „пролетарської диктатури" і деклярацією про „вирішну ролю колективних господарств" у майбутньому, сполучену з загрозами гострих кар для порушників колективної системи господарства, то треба думати, що започаткована в Польщі самоліквідація колективних господарств може стати „каменем претновенія" у відношенні до комуністичної Москви, яка справу колективізації сільського господарства вважає за одну з основ своєї політики й існування. Свідомий цього Гомулка намагається покищо заспокоїти Москву таким заходом, як призначення на становище міністра сільського господарства відомого сталінця Едварда Охаба — того, що його Хрущов у березні мин. року, після смерти Берута, призначив першим секретарем польської комуністичної партії, а потім з того посту усунув його в жовтні м. р. Гомулка.

Дальшою причиною для совєтської інтервенції, чи вірніше ліквідації Гомулки можуть стати і вибори до польського сейму (парляменту), які мають відбутися наприкінці січня ц. р., і до участи в яких допущені вперше в історії комуністичної Польщі, крім комуністів, і інші партії. Вплинути на вичерпання совєтської терпеливости у відношенні до Польщі можуть теж і переговори між Гомулкою та урядом ЗДА в справі економічної допомоги для Польщі, зокрема готовість американського уряду не трактувати Польщі як держави, контрольованої Совєтським Союзом, і її режиму, як складової частини комуністичної конспірації. Але може не треба визначати, чи вичікувати причин: тож Москва вміє їх завжди, коли треба знайти, а коли ні, то створити.

Непевність ситуації в Польщі і з тим можливість совєтської інтервенції починають усвідомлювати й деякі публіцисти закордоном і самі поляки. Красномовним виявом настроїв у Польщі, і то серед провідних кіл, може бути втеча на Захід польського публіциста, кореспондента Польської Агенції Пресової в Берліні, Александра Насельського, який висловив переконання, що Москва неминуче спровокує в Польщі такі події або створить таку ситуацію, яка дасть їй можливість зліквідувати Гомулку так, як вона зліквідувала Надя.

ГОЛОС ЧИТАЧА

ПРО ВІРУ У ВЛАСНІ СИЛИ

Наша визвольна політика спирається, як правильно стверджує ред. І. Кедрин у своїй статті „Віра у власні сили" (ч. 4. „Свободи" 1957 р.) на двох відмінних і протилежних концепціях, з яких одна змушує вірити і спиратися передусім на власні сили народу, а друга головний наголос ставить на відповідну міжнародну ситуацію, чи коньюнктуру, на яку треба ждати і потім її відповідно використати, при вжитті, очевидно, власних сил народу для остаточного вдару. До того часу ця концепція змушує зберігати власні сили, щоб потім, коли виб'є „міжнародна година", зібрати їх і спричинитися до перемоги і т. п. Автор відкидає обидві ці концепції і пропонує третю, нібито компромісову, і радить: 1) творити власні сили, які є в свідомості народу і 2) правильно використати ті міжнародні сили, в інтересі яких є і буде самостійна Україна.

Така концепція є поважним кроком уперед, коли порівнювати її з тією, з якої вона виходить, зн. яка орієнтується на міжнародну ситуацію, що сприятиме визволенню України. Цей прогрес показує, що націоналістична концепція „віри у власні сили" здобуває щораз більше і ширше визнання, бо життя показує, що вона правильна, дармащо в історії бувають випадки, які її нібито заперечують. Але хоч ред. Кедрин, і зближається до націоналістичної концепції, він усе таки неправильно її інтерпретує. Він каже, що „джерелом цієї теорії є принципіялізм націоналістичної філософії, який не рахується з практичними наслідками такої політики... і утотожнює політику з ідеалом та визнає тільки чистоту догми, що ставить націю понад усе, в нації бачить праджерело всіх потрібних державі атрибутів, і в тому культі своєї нації ставиться неохоче чи байдуже до всіх сил і чинників з-поза рідної території і нації". Це цілковито хибна інтерпретація націоналістичної визвольної концепції і вузьке та дослівне її розуміння, бо в дійсності націоналістична концепція багато ширша. Противники цієї концепції, розуміють здається мені, під „власними силами" здебільша самі тільки, або передусім „збройні сили" і збройну акцію. Я не маю певности, чи це справді так, але з різних писань на цю тему так виходить. А коли так, то це велика помилка — це звуження самого поняття „власні сили". Власні сили — це не тільки армія і зброя, а все, що може бути змобілізоване до акції, до боротьби, а насамперед духова мобілізація, або психічне наставлення на відчуття своєї вартости, самопевність і відчуття своєї реальної і потенціяльної сили. Отже, націоналістична концепція „власних сил" випливає не так з принципіялістичного становища, як радше з психологічного наставлення. І це зовсім неправда, нібито націоналістична концепція відкидає сторонню допомогу, а „до всіх сил і чинників з-поза рідної території і рідної нації ставиться неохоче і байдуже". Ці міжнародні сили грають у націоналістичній концепції поважну ролю, але вони не стоять на першому місці і не мають вирішного впливу на визволення, як у протилежній концепції. Націоналістична визвольна політика засадничо не хоче узалежнюватися від міжнародної, тільки, може, якраз навпаки — своїми діями, тобто діями народу хоче впливати на міжнародну політику. „Міжнародні сили" в націоналістичній концепції є одним із багатьох чинників чи засобів у боротьбі за визволення, і включаються власне в ті „власні сили", які націоналізм ставить і мусить ставити „во главу угла", коли вірить у власну націю. І коли ред. І. Кедрин радить „правильно використати міжнародні сили, в інтересі яких є і буде самостійність України", то націоналістична концепція йде далі, вона намагається використати і ті міжнародні сили, які в самостійності України не мають особливого інтересу, а навіть ті, для яких самостійність України не конечно вигідна. Іншими словами, націоналістична політика прагне використати ті міжнародні сили, в інтересі яких є або може бути розчленування російської імперії, але які визнають право України на незалежність. Доказом цього є хоч би Антибольшевицький Бльок Народів, який об'єднує і старається приєднати до спільної дії саме такі народи, які вважають російсько-большевицьку імперію за найбільш небезпечну для світового миру. Може не всі з тих міжнародних сил мають сьогодні впливовий голос у міжнародних справах, і може не всім з них залежить на самостійності України, але вони можуть мати той голос завтра, і в їх інтересі є і буде знищення московського комунізму й імперіялізму для власної безпеки. Отже, існування АБН є прямим запереченням того твердження, що нібито націоналістична концепція „ставиться неохоче чи байдуже до всіх сил і чинників з-поза рідної території чи нації". Але ж організація і використання тих сил можливі тільки на ґрунті постійної і впертої власної акції народу, конкретної боротьби за визволення отими власними силами, що в краю. Без цього якенебудь говорення про використання міжнародних сил було б тільки порожнім звуком.

Можна наводити багато фактів на заперечення інтерпретації ред. Кедрина — націоналістичної концепції власних сил, от хоч би такий, як рейд частин УПА на Захід. Це не було звичайне собі рятування людського життя, як дехто думає, особливо з-поміж противників націоналістичної концепції. Це було в першу чергу бажання вплинути, хоч би найменшою мірою, на формування політичної думки Заходу, це було бажання вплинути на поставу західнього світу до українських визвольних змагань, які власне не обмежуються до паперу, а виявляються в дії, в акції, в боротьбі — дуже нерівній, але відважній і впертій, і перманентній, і далі, це було бажання переконати як прихильних, так і байдужих, що український нарід не жде на їх допомогу, але бореться своїми скромними засобами з імперіялістичною Москвою — вчора, нині і завтра. Отже, націоналістична концепція старається переконати міжнародні сили, що саме в їх інтересі, в інтересі світового миру є знищення московського імперіялізму й існування самостійної України, в чому ті міжнародні сили можуть мати допомогу всередині країни. Іншими словами, ми вам допоможемо в тому, щоб ви були спокійні й безпечні, тільки ви не ждіть, аж сама імперія впаде, і т. д.

Отже, підкреслюю ще раз, націоналістична концепція, зовсім не легковажить міжнародних сил, тільки вона не узалежнює своїх дій від них і не жде пасивно на їх допомогу, а старається ті сили розрушити, переконати і прикладом заохотити до дії. Є це, отже активне, динамічне зацікавлення міжнародними силами, а не пасивне і статичне вичікування, аж ті сили самі якось уложаться, а ми тоді зможемо їх використати. А поки це буде, треба нібито творити і зберігати власні сили. Ні, таку політику треба вважати цілковито нереальною, бо вона спирається не на життьовій реальності, а на уроєнні, що колись буде таке й таке, і ми зможемо його використати. Націоналістична політика вже діє і працює в тому напрямі, щоб ту міжнародну коньюнктуру витворювати своєю акцією всередині і зовні. І не зовсім не таке неможливе, як противники такої політики думають. Коли вже конечно покликуватися на історичні прецеденси, то можна їх знайти і в Ізраїлі, і в Індії і в інших бувших колоніях Англії та Франції, які вже здобули собі незалежність, досить незалежно від укладу міжнародних сил, або французьких арабів та англійських кретійців, які, незалежно чи навіть всупереч інтересам міжнародніх сил, борються за незалежність. Це власне вони самі витворюють своєми діями відповідну поставу міжнародних сил до себе. Правда, порівнювати положення арабів чи кретійців з українським не можна, бо українська ситуація в сто разів гірша і складніша, але, з другого боку, не завжди можна і треба дивитися на такого роду справи з становища історичних прецеденсів — чи щось таке вже було в історії. Мені здається, що це просто нонсенс шукати прецеденсів в історії для майбутніх подій і фактів. Не історія творить події, а навпаки — події творять історію. Коли чогось не було ще в історії, то це зовсім не означає, що його й не може бути. І що це взагалі за розумування, що, мовляв, такого ще в історії не було, історія таких випадків не знає. В історії ще багато випадків не було, які колись будуть і мусять бути, бо життя не стоїть на місці і не розвивається за якимсь шаблоном. Та навіть якби й такого ви-

(Закінчення на стор. 3-тій)

Євген Онацький

ТАЄМНІ СИЛИ ІНДУСЬКИХ ЯСНОВИДЦІВ

(2)

І знову вчений антрополог відчув вибух внутрішнього бунту і непогодження.

Він вдарив кулаком по столі, спробував засміятися і сказав ніби до себе самого:

— Все це байки! Вигадки! Щоб мати віру в якісь такі сили, треба мати очевидні докази якогось такого незвичайного факту. Але поки все залишається тільки в словах, все це гра в порожнечу... Служко, рахунок! Я не можу більше витрачати часу.

— Хвилинку! — сказав чернець, пронизуючи йому знову вогняним поглядом. — Ще хвилинку. Я вас шукав, я пішов за вами, я говорю тепер із вами тільки тому, що для цього є одна точна і конкретна причина... Не для того тільки, щоб відкрити вам фаити минулого, але щоб застерегти вас, що і тепер, на віддалі років, це злочинне проміненювання діє й загрожує вашому життю. Воно вбило вашу дружину, воно тепер загрожує вам. Я можу спробувати звільнити вас від цього смертельного впливу і розбити злочинні чари. Погоджуєтесь?

Европеєць мовчить. Прислужник у білому фартуху стоїть перед столом з готовим рахунком. Але професор так поринув в думки, що його навіть не помічає. І прислужник, позбиравши кусники розбитої склянки, відходить, філософічно вирозумілий.

— Встаньте! — нараз різко наказує чернець.

Европеєць відчуває, як йому підносяться ноги: мусить встати, хоче чи не хоче. Що це таке?

— Простягніть ліву рук... але з затисненим кулаком.

Чому?

Замість відповідати, ясновидець бере листок, на якому написав був ім'я злісної чарівниці, і робить ззаду його чудний рисунок: два кружки, з'єднані трьома поперечницями, з спіраллю, що обгортає весь рисунок. І залишає рисунок на столі.

Затисніть кулак! — наказує він знову грізно, — і не розкривайте його, поки я вам не дозволю.

Професор кориться, відчуває в руці мурашню, що примушує його тримати кулак затисненим.

Індус встає і починає кружляти, підскакувати, танцювати навкруги европейця, входячи щораз більше в орґіястичний стан, вигукуючи, скреготучи зубами, вимовляючи знову й знову слова з давньої санскритської мови, чи може з якого таємного тибетського діялекту. Здається, ніби в нього вселився якийсь біс; ніби збожеволів і саме переживає напад того божевілля. Коли б такі сцени не були звичайними на вулицях Індії, вони б прикликали натовп цікавих, викликали б втручання поліції і негайне вселення обох суб'єктів в якусь божевільню.

Нараз індус кричить:

— Розтуліть кулак!

Професор, замотеличений вже так, що не знає, в якому світі знаходиться, розтуляє кулак і, відчуваючи нараз, що не має більше сил, не сідає, а падає на стілець перед столиком.

— Гляньте на вашу долоню!

Професор дивиться: на шкірі долоні ясно виділяється рисунок з двома кружками, з'єднаними трьома поперечницями, і спіраллю навкруги. Цілком такий самий, як на листку паперу.

— Дозвольте? — каже індус і підносить край сорочки з короткими рукавами: на оголеному плечі видно, ніби татуйований, той самий рисунок.

Індус випиває за одним разом повну карафку води і каже:

— Гаразд! Все добре. Ясність цих рисунків дає мені певність, що відчаровування мені вдалося. Злісні промені, що несли вам смерть, усунено і знетралізовано. Бувайте здорові!

І білий тюрбан ченця зникає в розгардіяші бурхливої вулиці, забитої священими коровами, обдертими жебраками, паріями, автомобілями, мандрівними торгівцями, факірами, що ходять, як тварини навкарачки, або качаються по землі, прокаженими, що вигукують молитви, мотоциклами, що женуть із скаженою швидкістю...

Професор кидає на стіл гроші і відходить, спотикаючись і не розуміючи, що це було — дійсність чи галюцинація.

Прибувши до бюра, він уникає зустрічі з двома европейськими колеґами, але йде безпосередньо до свого асистента, молодого бенґальця найчистішої раси, — юнака поважного й доброзичливого. Він відводить його набік і показує йому руку, показує плече:

— Мені сталося таке й таке. Скажіть по-щирості: чи я здурів? чи я п'яний? чи загіпнотизований? чи може...

Молодий бенґалець спокійно розглянув рисунки на шкірі, потім взяв ґуму і витер їх.

— Гаразд, професоре! Ви знайшли йоґа, який звільнив вас від небезпечних впливів. Людина, яка це зробила, була досить добра і досить психічно сильна, але...

— Але що?

— Але ви можете тут знайти містиків, що мають в п'ятдесят, сто, тисячу разів більшу психічну силу, — людей, що можуть виходити з власного тіла й мандрувати — лише силою волі — в далеких світах; людей, що можуть рухати каміння на віддалі ста миль...

Таке розповів проф. В Веніо-Кроньєрі в „Доменіка дель Корр'єре" з 21 жовтня зі слів проф. Лідія Чіпріяні, завваживши:

„Дорогі читачі „Доменіка дель Корр'єре"! Те, що я тут написав, не новеля і не фантазія. Це — подія, яка трапилася людині, що заслуговує на довір'я і що вміє свідчити..."

Різдвяні свята в Питсбурщині

В посвяточному числі „Свободи" (з 9 січня ц. р.) була замітка, що українці в метрополії Ню Йорку в навечір'я нашого Різдва мали наш традиційний сніжок, що на жаль — залишився на довше тільки по парках...

У Питсбурщині в часі наших свят було багато краще під тим оглядом. Не тільки в навечір'я Різдва, але й впродовж всіх трьох днів свят — було все, і гори і бори Пенсилвенії — вкриті білою габою снігу, місцями на п'ять цалів грубою. Першого дня свят навіть увесь день трусив сніжок, на велику радість колядників, що автами, або по старокрайовому, пішки, мандрували від хати до хати.

Ще одно відрадне явище: від довгих літ, американська преса міста і околиці, не називала наше Різдво баламутною назвою „рашен Кризмус", а тільки властивою назвою — східнього обряду православне, або й навіть — „українське Різдво". Все залежало від того, як наші люди на місцях припильнували справу по американських щоденниках, радіо і т. п. Це вже великий поступ. Деякі місцеві американські щоденники, як напр. в Ембридж, вичисляючи (на першій сторінці) народності, що святкують по старому стилю Різдво, зовсім поминули дотеперішніх „монополізаторів" Різдва на цьому континенті, „москалів" з-під Горлиць, Пряшова, Ужгороду...

Американський щоденник в Ембридж в навечір'я нашого Різдва подав великими буквами — український напис (клішу) — з нашими святочними побажаннями; „Веселих Свят і Щасливого Нового Року", а в день Різдва Христового подав на чотири колюмни світлину, велику ялинку у храмі Ст. Володимира Вел., на тлі нового артистичного Іконостасу. Також відповідні згадки й програми були по інших громадах Питсбурщини.

З нагоди Різдва відбулись в Питсбурщині три різні наші святочні радіо - програми. В навечір'я Різдва з Мікіспорт б. Питсбурґу, що тривала (з перервою) одну годину. Старі й нові імігранти подавали свої святочні побажання громадянству міста й околиці, переплітані нашими колядами. Цю програму надавала група „новоприбувших". У день Різдва відбулась друга одногодинна програма, з Питсбурґу, яку від ряду літ веде тут народжений, інж. Михайло Комічак. Що було замітне й цінне в тій програмі, це коротка передача вечірніх і нічних відправ із „Великого Повечір'я" із трьох українських парафій Питсбурщини: Питсбург — Південь, (парох о. М. Харіщак), Емридж (парох о. М. Федорович) та Мікізракс (парох о. Андрій Двораківський). Це був чималий труд „зарекордувати" одною особою в одному вечорі (й ночі) — три різдвяні Богослужби, наше величнє „З нами Бог, розумійте народи..." — Третя радіопрограма (пів години) була передавана через радіостанцію в Бівер Фолс, Па., заходами о. М. Федоровича в Ембридж, в англійській мові, з відповідними коментарами для не-українського слухача, зладженими п. М. Комічаком із Мікізракс. Святочне слово виголосив вище названий священик з Ембридж.

На жаль, на телевізії не мали ми нічого на наші Свята в Питсбурщині. Хіба була одна невесела згадка, що в день нашого Різдва — одному українцеві в Питсбургу вкрали злодії всі його ощадності з цілого життя, бо він не „довіряв" банкам, і все своє добро тримав у хаті. Сталося це тоді, як пішов до церкви на наше Різдво... Так отже всі наші громади в Питсбурщині: в Мікізракс, Ембридж, Монесен, Джінет, Батлер, Карнеґі і в Питсбурґу, що святкували по старому стилі, мали добрі й веселі Свята, зі снігом та морозом, як у „Старому Краю" колись...

(Ч)

ПРО ВІРУ У ВЛАСНІ СИЛИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

падку в історії не було, щоякийсь нарід здобув собі волю власними силами і засобами, то чи це значить, що це в майбутньому зовсім неможливе? Чи це значить, що поневолений нарід мусить шукати в історії прецедентів, і ждати відповідної нагоди, а без неї і без прецедентів не може пориватися до боротьби за визволення? І що з того вийде, як він буде ждати? Що він зможе зробити, коли така хвилина надійде? Ред. Кедрин каже, що для того треба „творити ті власні сили, які є в свідомості народу". Не розумію добре, що саме має ред. Кедрин на думці під тими власними силами, які є в свідомості народу, але коли він думає про політичну свідомість, патріотизм і прагнення незалежности, то треба сказати, що цього для визволення ще замало, навіть у сприятливу хвилину, навіть для остаточного удару. Нарід може бути свідомий і дуже патріотичний, але психічно не здібний до боротьби, спаралізований свідомістю великої переваги ворога і свого безсилля, або заколисаний надією, що міжнародні сили, в інтересі яких є і буде самостійність України, зроблять це самі. Ні, навіть для того остаточного удару потрібна попередня підготова, мусить бути відповідне психічне наставлення, мусить бути віра в себе, в свою партість, в свою силу, мусить бути певність себе і мусить бути воля до чину. Цього не викресати за одну ніч, це справа довгої настанови, справи виховання, формування національної психіки, словом, це справа довгої, послідовної і впертої діяльности, і то не самими словами, але передусім дією боротьбою, щоб нарід бачив наочно, що ворог не такий страшний як його малюють. Відвага тоді зроджується в людини, коли вона бачить на фактах, що навіть і сильного ворога можна знесилювати, дезорганізувати, нищити не тільки атомовими та іншими бомбами, але й партизанкою, „під'їздовою війною" та іншими подібними засобами (араби і Франція). Так виховуваний нарід буде вірити в себе, в свої духові й фізичні чи матеріяльні, хоч і не такі значні, сили і зможе активно виступити — не тільки тоді, коли буде відповідна міжнародна ситуація, але й тоді, коли внутрішня ситуація буде показувати певні можливості для виступу. Але нарід і сам може витворювати всередині країни своєю різнородною революційною діяльністю такі ситуації, які будуть просто змушувати міжнародні сили зайняти до них окреслене і бажане становище. Що в такій діяльності гине чимало народу, це правда, але також правда, що його більше гине, фізично й духово, внаслідок різних акцій ворога, організованих умисне на знищення народу, без якогобудь спротиву з його боку. Вже саме большевицьке виховання, навіть без фізичного винищування, вимагає постійної і послідовної протиакції збоку визвольного фронту. Ця протиакція не може обмежуватись самою лише паперовою протипропаґандою, а мусить вводити чинник боротьби, який має рішальний вплив і значення. Це все мусить діятися отими власними силами, в які нарід мусить вірити і мусить бути впевнений, що він недаром ті сили зуживає, що вони не пропадають безслідно, але залишають певні, хоч може зразу й не видні, наслідки. Тому віра у власні сили, тобто політична концепція, яка на цій вірі базується, це не якийсь принципіялізм, чи якесь уроєння, а є конкретна вимога, подиктована реальністю, життям. Це просто передумова всякого визволення.

Підсумовуючи сказане, можна дати току відповідь на поставлене в заголовку питання, що віра у власні сили — це насамперед відповідна духова настанова народу, це почуття власної гідности і вартости, відчуття своєї духової і фізичної сили, а вслід за тим тотальна мобілізація всіх засобів, повне усвідомлення, що волю здобувається власною дією, боротьбою, а не самою надією на міжнародний уклад сил, це, далі, витворювання відповідних настроїв, збуджування волі до чину, витворювання складних ситуацій всередині країни і намагання через них впливати на міжнародну політику і т. п. Мадярське повстання, напр., хоч не принесло мадярам визволення, але сильно вплинуло на розвиток міжнародної політики, з одного боку, і внесло замішання в комуністичні ряду, підірвало довір'я самих комуністів до Москви, змінило думку про московську демократичність і моролюбість і т. п.

Отже, оцінюючи націоналістичну концепцію визвольної політики, треба її насамперед ясно і правильно розуміти й інтерпретувати, а не звужувати й затемнювати принципіялістичним фальшуванням її здорових і ясних основних засад — віри у власні сили, бо в дійсності це концепція широка, всестороння, найбільш динамічна і найбільш реалістична, з якого б її боку не розглядати, бо вона спирається на реальних основах, а не на уроєнні, що колись прийде така то й така хвилина в міжнародній політиці, коли... і т. п. Вона спирається на найбільш реальній основі, яка лише може бути — на власному народі і всіх його духових та фізичних можливостей. Шукати більш реальної концепції, це... шукати вітру в полі.

До цієї націоналістичної концепції, як мені здається, і зближається на крок ред. І. Кедрин, та це було б ясніше видно, якби він виразніше висловився про ті сили, що є в свідомості народу, і про те, як і коли він думає би правильно використати ті міжнародні сили, в інтересі яких є і буде самостійність України.

Б. Романенчук

∴

Численні арґументи Ш. Автора не викликають ніякого сумніву, тільки він уживає їх помилково в полеміці зі мною, бо вони покриваються з моїми власними тезами. Деяких закидів не можу прийняти під своєю адресою, бо я не писав і не думав речей, що їх мені приписується. У своїй статті я свідомо не заторкував питання рідної інформаційно - політичної акції на чужинному терені, бо це зовсім окрема проблема. Також ніяк не можна погодитись із легковаженням ролі історії, як найбільшої і найавторитетнішої вчительки політичного думання і діяння. Проте уважаю, що публічна виміна думок найбільше сприяє поглибленню політичної думки і цій цілі служать теж завваги проф. Б. Романенчука.

Іван Кедрин

Дебют п-ні Ордасси-Баранської

Ню Йорк. — Н. Й. Таймс з 14-го січня інформує, що в опері „Валькірія", яка буде виставлена в Метрополітальній опері 22-го січня, виступлять чотири дебютанти тієї опери, між ними і відома наша співачка п-ні Шарлотта Ордасси - Баранська, що співатиме ролю Гергільди. Найкращі побажання всієї нашої громади цілком певно супроваджатимуть цей перший виступ нашої співачки на сцені цієї опери, на якій були вже досі найбільші слави світу та яка є сьогодні та залишиться і в майбутньому мрією кожного співака. П-ні Ордасси-Баранська, разом із своїм чоловіком - співаком Володимиром Баранським, недавно виступала як солістка на концерті хору „Думка" на українській сцені в Ню Йорку.

МАРІЯ ЛИСОГІР У ДВОХ ОПЕРАХ

Минулої неділі, 13-го січня, в широко розреклямованій і передаваній через телевізію опері Прокоф'єва „Війна і мир" виступала наша оперова співачка Марія Лисогір, відома теж із своїх численних виступів на українських імпрезах. В навечер'я лат. Різдва, 24-го грудня, ця наша співачка виступала в передаваній через телевізію прекрасній опері Діяна Карльо Менотті „Амаль і нічні гості".

Переписують населення

Вашингтон. — До кінця цього фінансового року, це значить до 30-го червня, має відбутися перепис населення, щоб ствердити стан здоров'я громадян цієї країни. Цей перепис має коштувати 1,200,000 долярів. Його мають переводити працівники урядів здоров'я, які зібрані дані передають Статистичному бюру. Записуватимуть число, вік, стан, зайняття осіб, які терплять на якінебудь недуги, поранення або каліцтва; нотуватимуть, хто й яку медичну опіку дістає, час, впродовж якого хворі люди не могли виконувати своїх обов'язків, економічні та інші наслідки недуг. В 1957 році відбудеться друга частина цього перепису, яку переводитимуть особи з медичною освітою.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ПРОТОКОЛ

з нарад Головного Екзекутивного Комітету У.Н.Союзу, які відбулися дня 21-го грудня 1956 р., в головній канцелярії У.Н.Союзу, ч. 81-83 Гренд Ст., Джерзі Ситі, Н. Дж.

На зборах були приявні члени екзекутиви, а саме: головний предсідник Д. Галичин, заступник головного предсідника М. Пізнак, заступниця головного предсідника Геновефа Жеребняк, головний секретар Г. Герман, і головний касир Р. Слободян.

Збори відкрив о год. 11:00 рано головний предсідник та подав до відома ці справи, які були полагоджені від останніх зборів Екзекутивного Комітету, а опісля предложив справи, що їх треба вирішити на цих зборах. Ці справи були такі:

Купно бондів. Закуплено отсі бонди:

Hydro-Electric Power Commission of Ontario, Interim Bonds, 4% за	$69,750.00
Consolidated Edison Co., of New York, Inc., 1st & Rfdg Mtge Bonds, 4¼% за	56,177.00
Ohio Power Co., 4¼% за	25,375.00
Public Service Electric & Gas Co., 1st & Ffdg Mtge Bonds, 4⅜% за	81,005.60

Відкликані бонди. Одержано за відкликані бонди:

Georgia Power Co., 1st Mtge, 3¾%	$ 2,024.08

Морґеджі. Уділено морґеджі на такі реальності:

722 Tecumseh Rd., Windsor, Ont.	$ 9,000.00
4342 Parkinson Ave., Detroit, Mich	7,000.00
433 Rogers Ave., Brooklyn, N. Y.	15,500.00
17520 Evergreen St., Detroit, Mich	13,000.00
876 Spence St., Pontiac, Mich	9,000.00
20181 Lumpkin St., Detroit, Mich	9,500.00
11358 Moran St., Hamtramck, Mich	5,800.00
18185 Dean Ave., Detroit, Mich	8,000.00
2314 W. Superior St., Chicago, Ill	4,500.00

„Союзівка". — Вислухано та обговорено звідомлення завідателя „Союзівки", Данила Слободяна про те, що в будинку „Веселка" викінчується намічені зміни, які дадуть гостям більше місця; що вирівняно площу для спорту, та що розібрано кам'яну вежу і приготовано площу на пам'ятник Тараса Шевченка, що має коштувати $5,000.

Організаційні справи. — Ухвалено проголосити в „Свободі", що від січня до 31-го грудня 1957 р., відбудеться Передковенційна Кампанія за приєднювання членів з метою приєднати 5,000 нових членів впродовж 1957-го року, та визначити відповідну винагороду за приєднаних членів. Ухвалено віднестися до усіх відділів окремим листом в справі кампанії та призначити кожному відділові відповідне число членів до приєднання.

По обговоренні різних організаційних справ, вичерпано програму нарад, а головний предсідник закрив збори о год. 5:15 ввечір.

Г. Герман, гол. секр. УНСоюзу

ВОЛОСОЖАР

ВЖЕ вийшов друком літературно - мистецький популярний альманах „ВОЛОСОЖАР" (книга І, 1957). ЗМІСТ: твори Ф. Мелешка, В. Чапленка, Г. О. Діброви, М. Щербака, Ю. Буряківця, І. Манила, О. Київського, І. Дніпра, О. Раня, М. Ситника, Р. Урбана, Ф. Кеведо, В. Онуфрієнка та інш. Оповідання, статті, поезії, рецензії. Обкладинка мистця Б. Макаренка. Зміст альманаху — різносторонній, цікавий і актуальний! Ціна: в Канаді і США — 1 долар, в Арґентині — 20 пезів; Бразилія — 50 круз.; Чіле — 100 членів; Англія й Австралія — 8 шілінгів, Параґвай — 40 ґварані; інші країни — рівновартість 1 доляра. Книгарням і кольпортерам — належна знижка. Замовлення та гроші (моней-ордер, чек або готівка) висилайте на адресу Об'єднання Укр. Письмен. „ВОЛОСОЖАР":

WOLOSOZAR, Box 9752, Philadelphia 40, Pa., USA

Увага! Ню Йорк та Метрополія! Увага!

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ м. НЮ ЙОРКУ
Відділ Українського Конґресового Комітету Америки
— влаштовує —

в неділю, 20-го січня 1957 р.

о годині 7-ій вечором
В ЗАЛІ: ФЕШЕН ІНСТИТУТУ
при 225 Вест 24-та вул., в Ню Йорку.

СВЯТО
САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНОСТИ

В ПРОГРАМІ: Відчитання Історичних Актів, та проголошення „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ", промова ген. штабу полк. А. Валійського, виступи хору Катедри Св. Володимира під дир. В. Завітневича, мішаного хору під дир. І. Сопевицького, та артиста В. Змія.

До численної участи у Святі запрошуємо Громадянство великого міста Ню Йорку.

Увага! Ню Йорк і околиця! Увага!

Субота, 19-го січня 1957 року
В ДЕНЬ ХРЕЩЕННЯ ГОСПОДНЬОГО
в УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ КАТЕДРІ СВ. ВОЛОДИМИРА
334 Схід 14-та вулиця, Ню Йорк
буде відслужена
АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА,
яку відправить
Високопреосвященніший Архиєпископ
МСТИСЛАВ
з участю духовенства:
Початок Служби Божої о 10-ій ранку.
По Службі Божій —
Велике Освячення Води.

До ласкавої й численної участи в Богослуженнях запрошується все віруюче українське Громадянство.

Парох Катедри-Протопресвітер Л. Весоловський
і Церковний Комітет

Увага! Картерет, Н. Дж., і Околиця!

У 38-мі роковини Соборности Українських Земель, — 45-ті роковини Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342 У.Н.Союзу, — 40-ві роковини Т-ва ім. Тараса Шевченка, Відд. 183 У.Р.Союзу, — 2-гі роковини започаткування будови Українського Святодмитрівського Громадського Осередку

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ і БЕНКЕТ
в неділю, 20-го січня 1957, о 4-ій год. п.п.

в Укр. Святодмитрівському Громад. Осередку,
681-691 Roosevelt Avenue

Концерт дає Укр. Чоловічий Хор з Лігай Веллей.

Під час бенкету промовлятиме п. Роман Слободян, Гол. Касир У.Н.Союзу.

Від години 8-ої вечора — БАЛЬ — Оркестра К-Дете.

Шан. Членство наших Братських Союзів і Громадян уклінно просимо прибути.

БАТЬКІВСЬКИЙ КОМІТЕТ при УКРАЇНСЬКІМ МУЗИЧНІМ ІНСТИТУТІ
В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

Неділя, 20-го січня 1957 р.

ЗАБАВА — МАСКАРАДА

Діти до 7 років від год. 2-5 по пол.
Старші діти і молодь від год. 6-10 веч.

ЗАЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ,
180 William Street, Newark, N. J.

На цю забаву Комітет запрошує всю українську дітвору і молодь Нюарку й околиці.

ПОДЯКА

Мої Дорогі Колишні Учениці й Учні!

Не маючи змоги подякувати кожній і кожному з Вас особисто, складаю Вам цією дорогою сердечну подяку за значну допомогу й побажання, передані мені від Вас з нагоди мого 70-річчя. Зокрема дякую щиро Ініціяторові цілої справи, Вельмишановному Панові Стельмахові Володимирові з Торонта, а далі її Організаторам, Вельмишановним Панам: Лабуньці Мирославові з Ню Йорку, Гановському Євгенові з Шикаґа, Собкові Анатолеві з Дітройту та Галудзі Любомирові, Полатайкові Романові й Городиському Зорянові з Клівленду. Хай Всевишній нагородить Вас за те, що не забули свого старого Вчителя й привітали його з роковинами.

ВОЛОДИМИР ПАВЛУСЕВИЧ

Клівленд, у січні 1957.

Новоженцям
Інж. РОМАНОВІ і ХАРИТІ з ЗАРИЦЬКИХ ЛИТВИН
бажаю
з Новим Роком многих і щаслих літ
і складаю 10 дол. на Пласт-Прият у Ню Йорку.
Д-р В. Олег Семків

Український Конґресовий Комітет
ВІДДІЛ ПАСЕЙК, НЮ ДЖЕРЗІ
повідомляє українське громадянство Пасейку й околиці, що

в 39 річницю проголошення Самостійности Української Народньої Республіки, появиться в дні 22-го січня в місцевій англо-мовній пресі ПРОКЛЯМАЦІЯ мейора міста Пасейк про встановлення Українського Дня. — В цьому ж дні повіватиме на Сити Гол український блакитньо-жовтий прапор поруч американського державного прапора.

ПЕРЕДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРАПОРА

мейорові міста відбудеться в ПОНЕДІЛОК, дня 21. січня, о год. 4-ій по пол., при співучасті делеґатів Української Католицької і Православної Церков, як рівнож делеґатів місцевих українських організацій.

Екзекутива УКК

• ПОВІДОМЛЕННЯ •

ANNUAL MEETING of the Ukrainian-American Club of Rochester, New York, will be held Sunday, January 27, 1957 at 2:30 P.M. at the Club, 292 Hudson Ave., Members please attend at the designated hour.

РІЧНІ ЗБОРИ Українсько-Американського Клюбу в Рачерстер, Н. Й., відбудуться в неділю, 27-го січня, о год. 2:30 по пол., в Клюбовій залі 292 Hudson Ave. Проситься всіх прибути точно на означену годину.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
в Ню Йорку, 302-304 Вест 13 вул.
запрошує на
Конференцію Економістів,
що відбудеться в домі НТШ
В ДНЯХ 26-го і 27-го СІЧНЯ 1957
заходами Економічної Комісії НТШ.
Тема Конференції:
„До питання колоніялізму в народньому господарстві України".

ПРОГРАМА:

Субота, 26-го січня, год. 9:30 ранком
Проф. д-р І. Витанович: Фраґменти з історії української думки в політичній економії.
Проф. М. Величківський: Українське сільське господарство і колоніяльна політика.
Неділя, 27-го січня, год. 4:30 по пол.
Мгр. В. Голубничий: „Теорія економічного колоніялізму та її відношення до України"
Д-р Б. Винар: „До питання колоніялізму в українській промисловості".

В суботу, 19-го січня 1957, о год. 7. веч.
в приміщенні Літ.-Мистецького Клюбу
при вул. Френкліна 847, в Филаделфії, Па.,
— відбудеться —
ДОПОВІДЬ
Голови Клюбу дир. Вол. ДОРОШЕНКА
про
ВЗАЄМОВІДНОСИНИ МІЖ ІВ. ФРАНКОМ і МИХ. ГРУШЕВСЬКИМ,
в якій доповідач спростує большевицькі наклепи про їхні взаємини. Гостям раді.

УВАГА! УВАГА!

Українські громади: Джерзі Сити, Нюарку, Ірвінґтону, Байону, Пасайку, Елизабету, Картерету, Випані й інші.
З НАГОДИ СВЯТА САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ
беруть масову участь
у великій всенаціональній
МАНІФЕСТАЦІЇ
за свободу і волю українського народу, поневоленого московськими вбивниками - садистами.
Маніфестація відбудеться
в неділю, 20-го січня 1957 року
в Джерзі Сити, Н. Дж., у великій залі DICKINSON HIGH SCHOOL,
ріг Palisade та Newark Avenues — точно о 3-ій годині по полудні.

Виступім всі — і великі і малі, могутньо, маніфестаційно в обороні нашої поневоленої батьківщини України! — На маніфестації промовлятимуть: о. д-р РОБЕРТ І. ГЕННОН — бувший президент Фордгам Університету, проф. ЛЕВ ДОБРЯНСЬКИЙ—голова УКК, посадник міста Джерзі Сити БЕРНАРД Н. БЕРІ та другі.

Мистецьку програму виповнять: гордість українців Америки — наш славний хор „ДУМКА" з Ню Йорку, оркестра СУМА з Джерзі Сити „СУРМА", танкова група мистця-танцюриста п. ФЛІСА і виступ братів ГУТЕР.

Організаційний Комітет вище зазначених Українських Громад

БАЛЬ ЛІКАРІВ
2-го ЛЮТОГО 1957 р. в НЮ ЙОРКУ

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і спільниками 18 мільйонового майна організації.

Американський експорт становив 18.5 більйона, а імпорт майже 13 більйонів

Вашингтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що експорт цієї країни збільшився в минулому 1956 році на 20 відсотків і становив 18,500,000,000 долярів. Імпорт збільшився на 12 відсотків в порівнянні з 1955-им роком і виносив майже 13,000,000,000 долярів. Одночасно повідомляється, що торговельний рух ЗДА з закордонними державами може дещо зменшитися в цьому 1957 році внаслідок припинення плавби на Суецькому каналі. Та ця знижка може тривати тільки короткий час, і в загальному передбачається, що експорт цієї країни має зрости в 1957 році в порівнянні з 1956 роком на 6 відсотків, але імпорт може зменшитися приблизно на 500,000,000 долярів.

Короткі Вісті

● **Німецька поліція в Західньому Берліні** заарештувала на летовищі, безпосередньо перед відлетом до З'єдинених Держав, американського громадянина Вільяма Старра, якому закидають, що він схопив німецького громадянина, втікача з Східньої Німеччини, і видав його комуністам. Старр утік був до Східньої Німеччини в 1954 році, а тепер вернувся, заявивши, що розчарувався в комунізмі.

● **У варшавській пресі** подано такий антисемітський вибрик: До ресторану „Кришталь" ввійшли два молодці з криком „давайте жида", „хочемо вбити жида". Вони кинулись на одного з гостей і важко його побили, думаючи, що це жид, хоч він клявся, що ним не є. Всі мовчали, але один приявний польський журналіст кинув на напасників важкою попільницею. Коли він за хвилину вийшов з ресторану — на нього напало 10 молодців і збили його до втрати притомности.

● **Над австро - мадярським кордоном,** на очах австрійської сторожі, мадярський вояк простреляв одному втікачеві ногу, а його 2½-річному синкові — руку. Батько все ж зумів дістатися до кордону, звідкіля негайно відвезли його і його ранену дитину до найближчого австрійського шпиталю.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЕРБИ, КОНН. — Т-во „Запорозька Січ" Відд. 23, повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, о год. 1-ій по пол. Буде вибір нового уряду на 1957 рік. Збори відбуваються при 229 Мейн Стріт. —В. Прескокіч, предс.; Д. Пресковіч, кас.; С. Шуран, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Річні збори 25 Відд. „Свобода" відбудуться дня 31. січня (четвер), о год. 7-ій вечора в приміщеннях У.Н.Союзу при 81-83 Гренд Стріт. Порядок: 1. Звіт Управи; 2. Звіт контрольної комісії; 3. Дискусія; 4. Одобрення діяльности. 5. Вибір Управи і контрольної комісії; 6. Евентуалії. — Управа.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во Подільська Січ Відд. 8, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 20-го січня в залі Клюбу, 13 Washington St., о год. 4-ій по пол. З причини Укр. Дня в 1-ій год. під Сити Гол, тому збори змінено на год. 4-ту. П. Гарасимів, предс.; Д. Малик, заст.; В. Мандзій, секр.-кас.; М. Гарасимів, рек. секр.; Контроля: Н. Мазур і С. Ревак; надзирателі хорих: М. Романишин і І. Нісевич; троєтіси: Г. Скробач і Н. Кендзерський.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ.—Річні збори Відд. 349 відбудуться в неділю, 20-го січня, в домі Лісного. Всі члени повинні прийти на збори, неприсутній член буде караний $1, а урядник $5. — І. Шеґера, предс.; В. Ясіновський, кас.; М. Лісний, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Б-во св. Димитрія Відд. 288, повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, о год. 3:30 по пол. Проситься усіх членів прибути. Буде звіт контролі і вибір нового уряду на рік 1957. Довгуючих проситься заплатити вкладки. — М. Брус, предс.; В. Заґвоський, кас.; Д. Мушастий, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка Відд. 64 відбудуться в суботу 19-го січня, о год. 7:30 веч., у Винярського. Просимо всіх прийти і вирівняти свої вкладки. — І. Бурний, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — 397 Відд. повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, о год. 1-ій по пол. Приймання вкладок буде в суботу, 19-го січня від год. 5-ої веч., і в неділю, 20-го січня від 12-1-ої. Просимо членів вплатити залеглі вкладки, а також взяти участь у зборах. — М. Субтельний, предс.; О. Штогрин, секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Т-во ім. Б. Хмельницького Відд. 137 повідомляє, що на річних зборах вибрано уряд на рік 1957: Г. Прашик, предс.; В. Боднарський, заст.; М. Колодруб, кас.; І. Когут, заст.; С. Колодруб, секр.; Г. Яворський, заст. Контрольори: І. Деш, Й. Колодруб і Д. Когут; надзирателі хворих: Т. Фотій і І. Вересюк. Збори відбуватимуться в трету неділю місяця. Чергові збори відбудуться в неділю, 20-го січня, о 2-ій год. по пол., у церковній залі. Проситься всіх членів приєднувати нових членів до Союзу.

АЛЕНТАВН, ПА. — Б-во св. Арх. Михаїла Відд. 147 повідомляє, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, о 2-ій год. по пол., в парафіяльній залі, 803 North Front St. Проситься всіх членів прибути на означений час так, щоби збори відбути в найкоротшому часі. — Д. Рудакевич, предс.; І. Гуцайлюк, кас.; І. Рудакевич, секр.;

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Відд. 438 ім. Є. Коновальця, повідомляє членів, які не були на річних зборах, що збори відбуватимуться в 3-ту неділю місяця, а Управа залишилась та сама: Т. Савчук, предс.; С. Терлецький, кас.; С. Терлецький, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Річні збори Т-ва Запорозька Січ Відділ 206, відбудуться в неділю, 20-го січня, в параф. залі при 74 Геррис Еве., о год. 1-ій по пол. На тих зборах будуть дуже важні справи до полагодження, будуть звіти уряду і контролі з діловодства за рік 1956. Буде вибір уряду на 1957 р., і присяга урядова як приписано статутом; Просимо кожного вибраного бути присутним. Конвенційна кампанія за членами вже відкрита, проситься членів до активної участи в кампанії. — І. Кокольський, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Відд. 123 Пресв. Богородиці, повідомляє членів, що річні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, в церковній залі зараз по Сл. Божій.. Контроля здасть звіт за 1956 р., і буде вибір Уряду на рік 1957. — М. Іванців, предс.; С. Назар, секр.-кас.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 342, повідомляє, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, в церковній залі, 645 Розевелт Евеню, о год. 1:30 по пол.; вчасніше, як звичайно, з огляду на бенкет-концерт, якими відзначуються цього ж дня 45-ті роковини Відділу. Проситься приносити вкладки на збори. На річних зборах 30. грудня 1956 р., після звітів і вотум довір'я уступаючому урядові, вибрано уряд на рік 1957: Є. Вадяк, предс.; Г. Волянський, заст.; І. Гундяк, скр.; І. Маркович, заст.; М. Кіра, касир; І. Сокальський, заст.; контрольна комісія: о. І. Гундяк, П. Кавенський; надзирателі хорих: К. Миньо, Т. Дацко і М. Гамадик. Висловлено подяку п. Івану Марковичу, який виконував обов'язки секретаря продовж 34 років. Поставлено взяти участь в бенкеві-концерті, якими відзначується також 45-ті роковини Відділу, в неділю, 20-го січня 1957, в Українськім Святодмитрівськім Громадськім Осередку, о год. 4-ій по пол. В часі бенкету буде промовляти п. Роман Слободян від імени Головного Уряду У.Н.Союзу. — Ірина Гундяк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Загальні річні збори Т-ва св. Юрія, Відд. 230 відбудуться в суботу, 19-го січня, з таким порядком нарад: Відкриття зборів, звідомлення, голови і секретаря Т-ва, дискусія над звідомленнями і уділення абсолюту, вибір нового уряду і евентуалія. Збори зачнуться не пізніше чим год. 6. веч., в домі Укр. Амер. Горожан при 847 North Franklin. Секретар буде урядувати від год. 4:30. Проситься вплатити належні вкладки до Союзу перед зборами. — Д-р В. Ґалан, предс.; М. Ковальчук, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Місячні збори Б-ва св. Кирила і Методія, Відд. 86, відбудуться в неділю, 20-го січня, у шкільній Авдиторії зараз по великій Сл. Божі. Просимо всіх членів прибути на ці збори, будуть важні справи до полагодження і повний звіт за рік 1956. — Г. Костик, предс.; А. Тарас, секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 84 повідомляє, що місячні і річні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, о год. 4-ій по пол., в У. Н. Домі 279 Кінґс Гайвей Вест. Будуть важні справи, звіт секретаря за 1956 р. і стан каси, кілько членів втрачено і кілько нових прибуло. Проситься всіх прибути і вибрати Уряд на 1957 рік. Проситься вирівняти свої місячні вкладки. — О. Куян, предс.; М. Ґудзік, кас.; П. Дудко. секр.

МАГАНОЙ СИТІ, ПА. — Відд. 305, Запорозька Січ, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 20-го січня, о год. 11:30 зараз по другій Сл. Божій. Обов'язком усіх прийти і заплатити належні вкладки. Хто не прийде і не сповнить свого обов'язку буде суспендований після річних ухвал. На річних зборах 16-го грудня 1956 р., вибрано урядників на 1957 р.; Т. Касіян, предс.; Н. Батіг, кас.; М. Гентош, секр.

Посмертні Згадки

ОЛЕКСА ЛАВРІВ, довголітній член Б-ва св. Йосафата, Відд. 217 УНСоюзу в Рачестер, Н. Й., помер 25-го грудня 1956 р., проживши 74 р. Покійний родився 1882 в селі Долиняни, пов. Рогатин, Зах. Україна. Полишив в смутку 5 дочок, Ольгу, Софію, Марію, Анну, Олену і 5 синів, Стефана, Романа, Володимира, Олексу, Еміліяна. Похорон відбувся 29. грудня при участи Родини, Членів і Знайомих з погреб. заведення до Укр. греко-кат. церкви св. Йосафата, а відтак на цвинтар Holy Sepulchre. — В. Й. П.!
М. Макусій, рек. секр.

ПЕТРО ДОРОФЕЙ, член Б-ва св. Йосафата, Відд. 217 УНСоюзу в Рачестер, Н. Й., помер 3-го грудня 1956 р. Полишив в смутку дружину Анну і п'ятеро дітей, Павла, Йосифа, Петра, Івана і доньку Вікторію і 5 дітей по другій дружині, Ольгу, Катерину, Марію, Софію і Івана і 6 внуків. Похорон відбувся 7-го грудня при участи Родини, Членів і знайомих з погреб. заведення до укр. греко-кат. церкви св. Йосафата, а відтак на цвинтар Holy Sepulchre. — В. Й. П.!
М. Макусій, рек. секр.

СЕМЕН РОСОЛОВСЬКИЙ, член Б-ва св. Йосафата Відд. 217 УНСоюзу, в Рачестер, Н. Й., помер 2-го січня 1957 р., прожив 82 роки. Покійний родився 1874 р. в селі Чишник, пов. Рогатин, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину і 5 дітей: Стефана і Анну в краю, Михайла, Василя і Стефана в Рачестері, брата Михайла і сестру Маланку. Похорон відбувся 5-го січня при участі Родини, Членів і Знайомих з погреб. заведення до укр. греко-кат. церкви св. Йосафата, а відтак на цвинтар Holy Sepulchre. — В. Й. П.!
М. Макусій, рек. секр.

• РОЗШУКИ •

ОСТАШЕВСЬКА МАРТА з села Хлівчани пошукує свого сина Николу (Микола), який має перебувати тут в Америці. Прошу писати на адресу:
M. PASHCHUK
R. D. 2, Nicholson, Pa.

ХТО знав би місце замешкання родини **Володимир і Марія КУЛИК,** родом з Копичинець, Галичина, що тепер живуть правдоподібно в Шикаґо, — або вони самі, — просимо подати їхню адресу до:
MYKOLA BILAN
226 E. 3rd St., New York 9, N. Y.

Пошукую АННУ ПАЛКО зі с. Мохначка коло Криниці (Лемківщина), яка виїхала до Америки около 1919 року. Хто знає щонебудь про неї, або вона сама, прошу писати на адресу:
ANNA HAWRAN
(Hrycyszyn)
152 Myano Lane
Stamford, Conn. USA

Пошукую Антона НАМАРА і Катерину КОСАК з села Радохінці, пов. Мостиська. Хто знав би про них, або вони самі, прошу писати на адресу:
МИТА СТЕФАН
209 Sheldon Street
Hartford, Conn.

Пошукую сина Василя Василевича Штиленка, який служив в російській армії і був в Зах. Україні в місті Броди. Від 1941 р. не маю жадної відомости про нього. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати на адресу: Wasyl Sztylenko, P. O. Box 663, Bourlamaque, Que., Canada.

ТАРЗАН, ч. 3801. Стає бурхливо

Запасшися м'ясом та водою, Тарзан попрощався з своїми приятелями лібами.

Час минав досить спокійно, аж поки Тарзан одного дня не поглянув з турботою на небо, що раптово захмарилось.

Бурхливі хвилі та виючий вітер захитали малу тратву... прелюдія до шаленого тропікального шторму!